

Rapport

Projectnummer: 354086
Referentienummer: SWNL0245735
Datum: 27-06-2019

Verkennd natuuronderzoek RvR Ekerschot Oirschot

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek RvR Ekerschot Oirschot
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	354086
Referentienummer	SWNL0245735
Revisie	D1
Datum	27-06-2019
Auteur(s)	Niels de Nijs
E-mailadres	niels.denijs@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jody Ettema
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en bestaande inrichting plangebied	4
1.4	Voorgenomen ingreep	5
2	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Analyse van de mogelijke effecten op Natura-2000	8
2.3	Conclusie	8
3	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Planten	11
3.4	Vogels	11
3.5	Vleermuizen	13
3.6	Overige zoogdieren	13
3.7	Amfibieën en reptielen	15
3.8	Vissen	16
3.9	Ongewervelden	16
4	Natuurbeleidskader: Natuurnetwerk Nederland	17
4.1	Toetsingskader	17
5	Conclusie en aanbevelingen	19
5.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	19
5.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	19
5.3	Natuurnetwerk Nederland (NNN)/ Natuurnetwerk Brabant (NNB)	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ontwikkelingsmaatschappij RvR is voornemens tot de ontwikkeling van Ekerschot, in de gemeente Oirschot. Ten behoeve van het vaststellen van het bestemmingsplan is Sweco Nederland B.V. gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren. Om mogelijke schadelijke effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna en beschermde (natuur)gebieden vast te stellen, toetsen we de ontwikkeling aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen projecten of handelingen aan de wet- en regelgeving voor natuur. Natuurbescherming bestaat in Nederland uit de volgende kaders:

- Natura 2000-gebieden;
- Soortenbescherming;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).

We richten ons met het verkennend onderzoek op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Vervolgens beschrijven we de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, zoals soortgerichte inventarisaties, nader effectonderzoek of andere nadere procedures.

1.3 Ligging en bestaande inrichting plangebied

Het plangebied is gelegen ten noorden van de dorpskern van Oirschot tussen de Peperstraat, Oude grintweg en de Kempenweg (zie figuur 1). In figuur 2 is een foto impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 1 Ligging en globale begrenzing plangebied

Figuur 2 Foto impressie van het plangebied Ekerschot Noord

1.4 Voorgenomen ingreep

Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte is voornemens om binnen het plangebied 'Ekerschot Noord' woningbouw te ontwikkelen. Op deze locatie wordt voorzien in de realisatie van maximaal 165 woningen.

2 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op de doelstellingen van deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing aan effecten kunnen de volgende procedurevarianten van toepassing zijn:

- geen nader onderzoek noodzakelijk: effecten zijn op voorhand uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig en het voornemen geen verreikende effecten);
- de uitwerking van een Voortoets is nodig: effecten zijn niet op voorhand uitgesloten;
- uitwerken van een verslechteringstoets: effecten zijn op basis van de Voortoets niet uitgesloten, significantie hiervan wel;
- uitwerken van een passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- opstellen van een ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. We tonen aan dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien projecten of andere handelingen leiden tot verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden is een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming. Een bestuursorgaan stelt een plan uitsluitend vast indien de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten of is voldaan aan de ADC-toets.

Beoordeling effecten stikstofdepositie

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Er zal daarom een eigenstandige projectspecifieke ecologische beoordeling in de vorm van een voortoets en eventueel een passende beoordeling moeten worden gemaakt.

De ABRvS heeft enkele wettelijke bepalingen uit de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming onverbindend verklaard. De belangrijkste consequenties daarvan zijn:

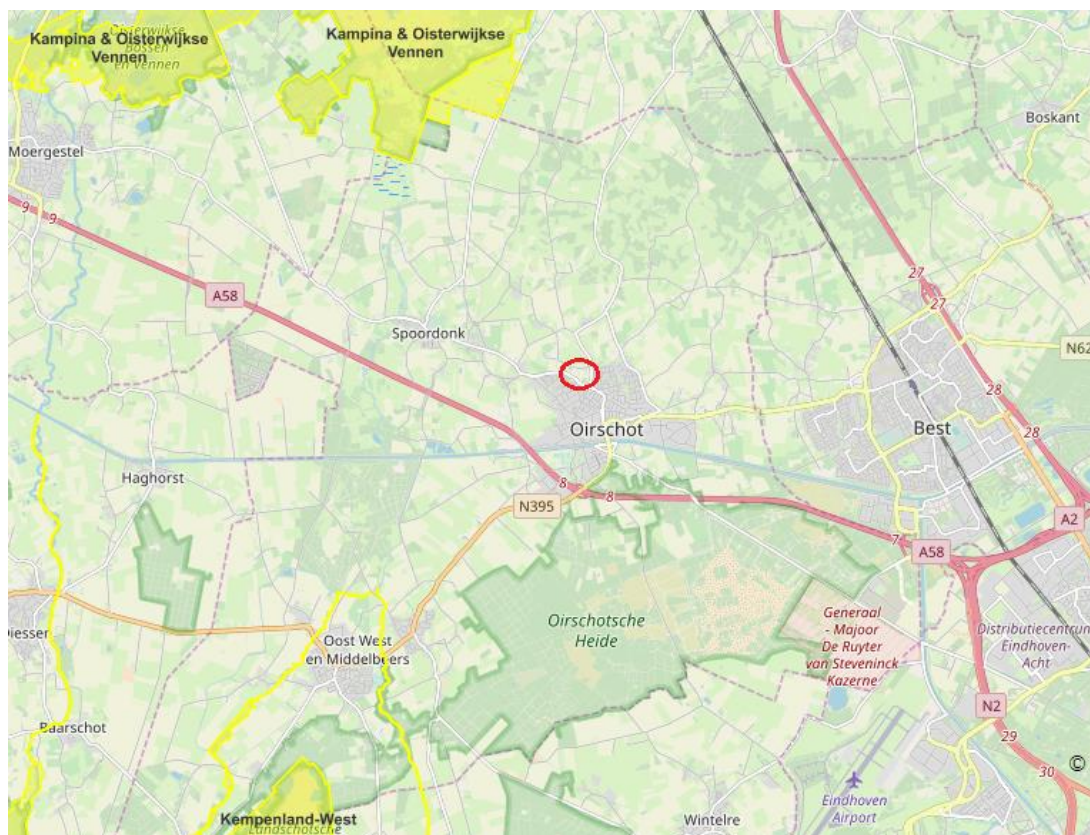
- het verbod op extern salderen is opgeheven. Er mag dus weer extern gesaldeerd (salderen met emissierechten van stoppende veehouderijen of industriële bedrijven) worden. Dit echter onder strikte voorwaarden. Zo mogen de stoppende bedrijven niet al zijn meegenomen in het PAS. In beginsel zijn in het PAS alle bedrijven opgenomen die binnen 1 km van Natura 2000-gebieden liggen en in de periode 2015-2018 zijn gestopt;
- de PAS-lijst met 118 PAS-gebieden is onverbindend verklaard. In de eigenstandige ecologische beoordeling moet dus ook getoetst worden op de niet PAS-gebieden (o.a. Vogelrichtlijngebieden);

- drempelwaarde (0,05 mol N/ha/jr) en afstandsgrenswaarden (o.a. 3 km voor wegverkeer) komen te vervallen;
- de referentiedata uit het PAS (feitelijke depositie 2012-2014) voor het bepalen of sprake is van een toename aan stikstofdepositie komen te vervallen. Dat wil zeggen dat weer relevant wordt of voor een bepaalde activiteit toestemming is verleend voordat het betreffende gebied waar die activiteit gevolgen voor heeft als Vogelrichtlijngebied werd aangewezen respectievelijk als Habitatrichtlijngebied door de Europese Commissie op de lijst van gebieden van communautair belang werd geplaatst. Voor Vogelrichtlijngebieden gaat het hierbij om 10 juni 1994 of later (veelal 24 maart 2000), bij Habitatrichtlijngebieden gaat het in de regel om 7 december 2004.

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening wordt nog steeds gebruik gemaakt van de Aerius calculator. Er zijn wel enkele wijzigingen in de invoer nodig.

Inventarisatie

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een gebied, dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Wel bevinden zich gebieden met deze status in de omgeving van het plangebied (zie figuur 3). Het betreft hier het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen', dat gelegen is ten noordwesten van het plangebied op een afstand van circa 4,3 kilometer. Overige Natura 2000-gebieden bevinden zich op een grotere afstand tot het plangebied (zie tabel 1).

Figuur 3 Globale ligging van het plangebied Ekerschot (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (geel gearceerd).

Tabel 1 *Ligging van plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden*

Natura-2000 gebieden	Minimale afstand tot plangebied (km)
Kampina & Oisterwijkse Vennen	4,3
Kemperland-West	4,8

2.2 Analyse van de mogelijke effecten op Natura-2000

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Effecten, zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring dan wel overige directe effectindicatoren, zijn op voorhand uitgesloten vanwege de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied (minimaal 4,3 kilometer).

Effecten van verzuring en vermisting als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn op voorhand uit te sluiten.

2.3 Conclusie

Gelet op de grote afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak is tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Effecten door verzuring en vermisting als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn niet op voorhand uitgesloten. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal sprake zijn van een verkeersaantrekkende werking, zowel in de uitvoeringsfase (werkverkeer) als in de gebruiksfase (bestemmingsverkeer en gebruik woningen). Derhalve is de stikstofdepositie nader onderzocht met behulp van Aerius-berekeningen.

3 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor Andere soorten geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. In provincie Noord-Brabant geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat*) en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien geen afbreuk aan het streven naar de gunstige staat van instandhouding in het geding is, een geldend belang van toepassing is en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Het is ook mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

We hebben op basis van een oriënterend veldbezoek op 14 mei 2019, de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt gezamenlijk met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek is uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Sweco Nederland BV.

Effectbepaling

We bepalen op basis van bekende verspreidingsgegevens en de bevindingen uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling in hoeverre negatieve effecten op voorkomende beschermde soorten kunnen optreden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse concluderen we voor welke soorten(groepen) nader onderzoek nodig is.

3.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming en voorkomen in de omgeving van het plangebied.

We hebben tijdens het oriënterende veldbezoek de aanwezige biotopen beoordeeld op geschiktheid als groeiplaats voor beschermde flora. Beschermde planten betreffen (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, veelal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Het plangebied is, gezien de huidige inrichting als voedselrijke akker/ grasland en moestuin, niet geschikt voor beschermde planten.

Effectbepaling

We kunnen het voorkomen van beschermde flora op voorhand uitsluiten. Dit op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt specifiek biotoop. Vervolgonderzoek naar beschermde planten is niet noodzakelijk.

3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens komen verschillende waarnemingen naar voren van vogels met jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen. We treffen waarnemingen aan van de steenuil, kerkuil, sperwer, boomvalk, buizerd, ransuil, huismus en gierzwaluw (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb), in de omgeving van het plangebied.

We hebben tijdens het oriënterend veldbezoek binnen de invloedssfeer van het plangebied, sporen aangetroffen die mogelijk duiden op een jaarrond beschermde rust- en nestplaats.

De steenuil en kerkuil zijn sterk gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. In de directe omgeving bevindt zich hierdoor geschikt leefgebied voor beide soorten. Deze bestaande inrichting is aantrekkelijk voor potentiële prooien, zoals muizen, insecten en regenwormen, en derhalve is het aannemelijk dat steenuil en kerkuil foerageren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied heeft een vergelijkbare (kleinschalige) inrichting waardoor een essentiële functie van het plangebied als leef- en/of foerageergebied niet op voorhand is uitgesloten.

De sperwer is gebonden aan half open landschappen, zoals parken, tuinen en bossen met jonge (naald)bomen. Gelet op de afwisselen van (naald)bos met open landschap en de

aanwezigheid van geschikte broedbomen, is het plangebied mogelijk geschikt als broedplek voor de sperwer. Tevens is het plangebied hierdoor aantrekkelijk voor prooidieren, zoals kleine zangvogels, waardoor een essentiële functie als jacht/ foerageergebied niet op voorhand is uitgesloten.

Optimaal leefgebied van de havik bestaat uit de combinatie van bos met geschikte nestbomen en open landschap om te jagen. Binnen het plangebied zijn bomen en bosschages aanwezig, die in potentie geschikt zijn als nestplaats voor de havik. Mogelijk foerageert de soort incidenteel binnen het plangebied. Een essentiële functie van het plangebied als foerageergebied is echter op voorhand uitgesloten. Gelet op het geringe areaal en de aanwezigheid van ruim voldoende en kwalitatief beter jachtbiotoop in de directe omgeving.

De buizerd staat bekend als opportunist en is hierdoor niet sterk gebonden aan een specifiek (jacht/ broed)biotoop. Mogelijk foerageren buizerds binnen het plangebied. Het open landschap in de omgeving fungeert echter als kwalitatief beter jachtbiotoop. Gelet op de aanwezigheid van geschikte (nest)bomen dat tevens grenst aan open landschap, zijn rust- en nestplaatsen niet op voorhand uitgesloten.

De ransuil broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen met een goede dekking. Een functie van het plangebied als rust- en nestplaats voor ransuilen is, gelet op de aanwezigheid van geschikt (broed)biotoop, niet op voorhand uitgesloten. Het plangebied dient niet als (essentieel) foerageergebied voor de ransuil, gelet op de huidige inrichting. De open velden en bermen in de omgeving zijn geschikter als foerageergebied doordat de rijkere structuur aantrekkelijker is voor potentiële prooidieren, zoals (woel)muizen en kleine zangvogels.

Huismussen en gierzwaluwen verblijven en broeden vermoedelijk in de bebouwing (woningen en boerderijen) in de omgeving van het plangebied. Rust- en nestplaatsen van de huismus en gierzwaluw zijn niet aanwezig binnen het plangebied zelf door het ontbreken van geschikt nestgelegenheid (bebouwing). Het plangebied heeft geen essentiële functie als foerageergebied voor de huismus, gezien de inrichting als akker en de relatief grote afstand van de broedlocaties tot het plangebied. Gierzwaluwen kunnen (hoog) boven het plangebied (akker en grasland) op insecten foerageren. De wijde omgeving is hiertoe echter geschikter, zeker daar waar het foerageergebied dicht bij verblijfplaatsen zijn gelegen.

Effectbepaling

Er zijn mogelijk jaarrond beschermde rust- en nestplaatsen van vogels aanwezig binnen het plangebied. Aanvullend onderzoek is derhalve noodzakelijk. Incidenteel wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied. Een functie als essentieel foerageergebied is echter op voorhand uitgesloten, gelet op het ontbreken van geschikt biotoop en de aanwezigheid van voldoende vergelijkbaar dan wel kwalitatief beter foerageergebied in de directe omgeving.

Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger, in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform artikel 3.5.

Tijdens het oriënterend veldbezoek is het plangebied gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen maken soortafhankelijk veelal gebruik van gebouwen of oude bomen met gaten en spleten als verblijfplaats. Gebouwen ontbreken binnen het plangebied. Met de voorgenomen ontwikkeling is kap van bomen/ houtopstanden voorzien. Binnen het plangebied bevinden zich diverse bomen met invliegopeningen naar achterliggende holten, waardoor een functie als verblijfplaats voor vleermuizen op voorhand niet is uitgesloten.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in en rondom de groenstructuren binnen het plangebied. Vleermuizen maken als vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap, zoals bijvoorbeeld bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en watergangen. Met name voor het verbinden van foerageergebieden met verblijfplaatsen met deze elementen van belang voor vleermuizen. Dergelijke lijnvormige landschapsstructuren ontbreken of maken geen aansluiting op beiden elementen van het leefgebied van vleermuizen. Een functie van omliggende groenelementen als essentiële foerageergebied is op voorhand niet uitgesloten. Omliggende groenelementen zijn mogelijk essentieel voor de functionaliteit van (mogelijk) aanwezige verblijfplaatsen in de omgeving.

Effectbepaling

Gelet op de aanwezigheid van bomen met gaten, kieren en spleten is het voorkomen van rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen niet op voorhand uitgesloten. Afhankelijk van de planvoornemens voor uitvoering van kapwerkzaamheden, de exacte locatie en het aantal te kappen bomen, kan de functionaliteit van het plangebied als (essentieel) foerageergebied en rust- en voortplantingsplaatsen worden aangetast. Zodra deze voornemens bekend zijn, dient men in samenspraak met een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen, de noodzaak tot het uitvoeren van aanvullend vleermuizen onderzoek te bepalen.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens komen waarnemingen naar voren van zoogdieren, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft hier waarnemingen van eekhoorn, bunzing en wezel (Andere soorten art. 3.10).

De bunzing komt met name voor in rand en overgangszones tussen verschillende kleinschalige habitattypen, zoals bossen, graslanden en moerassen, waarbij de voorkeur ligt voor de wat vochtigere terreinen met water. Gelet op de huidige kleinschalige inrichting van het plangebied met afwisselend bos met dekking en open terrein, is het geschikt als (essentieel) leefgebied voor de bunzing.

De steenmarter komt met name voor in de nabijheid van dorpen en boerderijen met oude gebouwen, schuren en heggen. Deze elementen zijn aanwezig in de direct omgeving van het plangebied. Mogelijk passeert de steenmarter Incidenteel het plangebied. Een essentiële functie van het plangebied als leef- en/of foerageergebied is echter op voorhand

uitgesloten. Dit gelet op het ontbreken van bovengenoemde elementen binnen het plangebied zelf.

Het voorkomen van de wezel hangt sterk samen met drogere gebieden, zoals bossen en duinen, met voldoende dekking in de vorm van heggen en houtstapels. Hierbij is de aanwezigheid van woelmuizen essentieel voor het voorkomen van de wezel. Het huidige gebruik van het plangebied als akker, grasland, bos met open plekken en takkenrillen is aantrekkelijk voor potentiële prooidieren als woelmuizen. Dit samen met de aanwezigheid van permanente dekking en structuur maakt dat het plangebied geschikt is als (essentieel) leef- en/of foerageergebied voor de wezel.

In de omgeving zijn tuinen en bosschages aanwezig, die mogelijk een functie hebben als leef- en/of foerageergebied van de eekhoorn. Binnen het plangebied zelf zijn elementen als voedselrijk (naald)bos en dekking aanwezig, hetgeen kan wijzen op een (essentiële) functie als leefgebied voor de eekhoorn. Tevens zijn bomen aanwezig binnen het plangebied die geschikt zijn voor de eekhoorn om zich te nestelen. Gedurende het oriënterende veldbezoek zijn (knaag)sporen van de eekhoorn aangetroffen (zie figuur 4), waardoor een functie van het plangebied als essentieel leef- en/of foerageergebied van de eekhoorn niet op voorhand is uitgesloten.

Figuur 4. Knaagspieren van eekhoorn die zijn aangetroffen tijdens het oriënterend veldbezoek binnen het plangebied

Effectbepaling

Een functie van het plangebied als (essentieel) leefgebied voor zoogdieren als eekhoorn, wezel en bunzing is op voorhand niet uitgesloten. Een nadere beschouwing voor desbetreffende soorten is derhalve noodzakelijk.

We verwachten dat algemene voorkomende zoogdieren, zoals konijn, egel, vos, ree en muizensoorten, voorkomen in het plangebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. We achten nader onderzoek naar overige zoogdieren niet noodzakelijk.

3.7 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van amfibieën en reptielen, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming uit de omgeving van het plangebied. Het betreft hier waarneming van kamsalamander, hazelworm, boomkikker (Habitatrichtlijn soorten art. 3.5) en levendbarende hagedis (Andere soorten art. 3.10).

De poelkikker leeft vooral in gebieden met schoon, zwak zuur en stilstaand water in bos- en heidegebieden. Met name kleinschalige poelen en plassen met een goed begroeide oeverzone hebben de voorkeur. Poelkikkers overwinteren op het land waarbij de aanwezigheid van stronken en boomstammen binnen 150 meter van het voortplantingswater essentieel is. Gedurende het oriënterende veldbezoek is uitsluitend de aanwezigheid van bastaardkikker in de poel vastgesteld. Overige delen van het plangebied zijn niet geschikt als leefgebied voor de poelkikker.

Kamsalamanders komen veelal voor in kleinschalige cultuurlandschappen met geïsoleerde, stilstaande, voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. Bovendien moeten de wateren vrij zijn van vis. De binnen het plangebied aanwezig poel (zie figuur 3), is derhalve geschikt als voortplantingswater voor de kamsalamander. Tevens maakt de omliggende inrichting met stronken en boomstammen deel uit van het landbiotoop voor de kamsalamander. Gedurende het oriënterende veldbezoek zijn larven van de kamsalamander aangetroffen in desbetreffende poel. Dit bevestigt een functie van de poel als voortplantingswater van de kamsalamander. Omliggend terrein is gelet op de aanwezigheid van bos, struweel en houtwallen geschikt als landbiotoop.

De levendbarende hagedis heeft een voorkeur voor heide, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Binnen het plangebied ontbreekt een structuurrijke ondergroei met ruigten, hetgeen belangrijk is voor de levendbarende hagedis. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als functioneel leefgebied van de soort. Waarnemingen van de levendbarende hagedis concentreren zich in de nabijgelegen natuurgebieden 'Oirschotse heide' en 'de logt', gelegen op grote afstand tot het plangebied.

Effectbepaling

De aanwezige poel binnen het plangebied heeft een functie als voortplantingswater voor de kamsalamander. Omliggend terrein heeft hierdoor tevens een functie als landhabitat voor de soort. Aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijke functie van het plangebied voor de kamsalamander is noodzakelijk.

Het voorkomen van beschermde reptielen kan op voorhand worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt leefgebied. Nader onderzoek naar reptielen is niet noodzakelijk.

3.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen binnen en in de omgeving van het plangebied van vissen, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (Andere soorten art. 3.10). Onder de Wet natuurbescherming zijn drie vissoorten beschermd. Het betreft hier de kwabaal, beekdonderpad en grote modderkruiper.

Gelet op de huidige inrichting van het plangebied en het ontbreken van permanenten waterhoudende waterlichamen geschikt voor vis, heeft het plangebied geen ecologische relatie met de soortgroep vissen.

Effectbepaling

Gelet op het ontbreken van water binnen het plangebied, is er geen ecologische relatie tussen het plangebied en de soortgroep vissen. Nader onderzoek naar beschermde vissen is niet noodzakelijk.

3.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken waarnemingen van ongewervelden die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn soorten art. 3.5; Andere soorten art. 3.10).

Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied. Gelet op de aard en inrichting van het plangebied als akker, grasland en bos zonder geschikte wateren is het ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden.

Effectbepaling

Het voorkomen van beschermde ongewervelden binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten op basis van bestaande verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskader: Natuurnetwerk Nederland

4.1 Toetsingskader

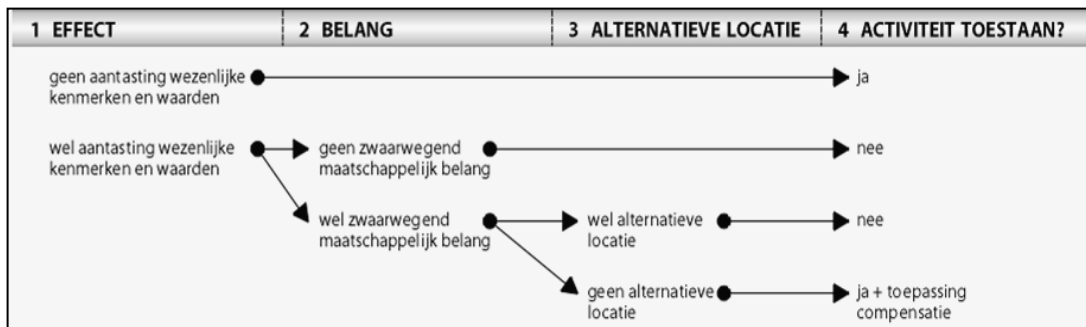
Het beleidskader van provincie Noord-Brabant bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het ‘nee, tenzij-principe’. In figuur 4.1 is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In provincie Noord-Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Een ‘nee, tenzij-toets’ behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 4.1 Het ‘nee, tenzij’-principe van het compensatiebeginsel

Inventarisatie

Het plangebied is geen onderdeel van het NNB (zie figuur 4.2). Wel bevinden zich gebieden met deze status in de omgeving van het plangebied. Aan de noordoostzijde van het plangebied bevindt zich Groenblauwe mantel. Tevens is ten noorden van het plangebied ‘behoud en herstel watersysteem’ gelegen.

Figuur 4.2 Globale ligging plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van NNB, EVZ en de 'groenblauwe mantel' in de omgeving. Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Gelet op de relatief grote afstand tot NNB, zijn effecten vanuit de externe werking tevens niet aan de orde. Ten noordoosten van het plangebied bevindt zich Groenblauwe mantel. Voor deze natuurzone geldt het 'ja, mits-principe'. Met de voorgenomen ontwikkeling is echter geen sprake van aantasting of verlies van de kernkwaliteiten.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Gelet op de grote afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische verstoring, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak is tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Effecten van stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn niet op voorhand uit te sluiten.

5.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de ontwikkeling van woningbouw. Er zijn soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen maatregelen die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en die mogelijk negatief beïnvloed worden:

- Kamsalamander. Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor de kamsalamander, met beschermingsregime Habitatrichtlijn artikel 3.5 Wnb. De poel binnen het plangebied doet dienst als voortplantingswater voor de soort. Omliggend terrein heeft hierdoor tevens een functie als landbiotoop voor de kamsalamander. Onderzoek naar de daadwerkelijk functie van het plangebied voor de kamsalamander is noodzakelijk.
- Eekhoorn. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de eekhoorn, met beschermingsregime Andere soorten art. 3.10 Wnb. Negatieve effecten van de voorgemmen ontwikkeling op de eekhoorn zijn niet op voorhand uit te sluiten. Een nadere inventarisatie naar het voorkomen van nesten van de eekhoorn en de functie van het plangebied voor desbetreffende soort is noodzakelijk.
- Jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor (enkele) jaarrond beschermde vogels om zich te nestelen, waaronder buizerd en sperwer. Negatieve effecten op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten zijn niet op voorhand uit te sluiten. Tevens vormt het plangebied geschikt leef- en foerageergebied voor kerkuil en steenuil. Een nadere controle naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten en een functie als leef- en foerageergebied van steenuil en kerkuil is noodzakelijk.
- Bunzing en wezel. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen als bunzing en wezel, met beschermingsregime Andere soorten artikel 3.10 Wnb. Aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijke functie van het plangebied voor desbetreffende soorten achten wij noodzakelijk. Onderzoek dient met voorkeur te worden uitgevoerd conform de Handreiking kleine marters van de Provincie Noord-Brabant in de periode maart tot september.
- Vleermuizen. Het plangebied heeft mogelijk een functie als leefgebied voor vleermuizen (beschermd conform art. 3.5 Wnb). Mogelijk zijn enkele bomen geschikt als rust- en voortplantingsplaatsen voor vleermuizen en zijn de groenelementen geschikt als foerageergebied. Aanvullend onderzoek naar vleermuizen achten wij dan ook noodzakelijk indien kap van bomen/houtopstanden is voorzien. Men dient hierbij rekening te houden met de periode waarin vleermuisonderzoek uitgevoerd dient te worden. Dit betreft doorgaans de onderzoeksperiode tussen half mei tot en met september.
- Broedvogels. Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle vogelnesten zijn gedurende deze periode beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden dat de gunstige staat van instandhouding van de

soort in het geding komt. Aanbevolen wordt om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (september – februari). Indien dit onmogelijk is, kan uitsluitend binnen het broedseizoen gewerkt worden indien hierbij geen broedvogels worden verstoord of nesten worden aangetast. Dit kan bewerkstelligd worden door te voorkomen dat vogels tot broeden komen binnen het werkgebied door;

- de vegetatie op plekken waar werkzaamheden gaan plaatsvinden voor het broedseizoen (vóór half maart) kort te maaien en kort te houden;
- de werkzaamheden voor het broedseizoen aan te laten vangen en voort te zetten zonder onderbreking.

Afstemming van de maatregelen dienen in overleg met de ter zake ecooloog overwogen te worden. Afstemming met de ter zake ecooloog betreft de mogelijkheid dan wel noodzaak tot het nemen van desbetreffende maatregelen, is noodzakelijk.

- Zorgplicht. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via dit artikel wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.

5.3 Natuurnetwerk Nederland (NNN)/ Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Gelet op de afstand tot NNB, zijn effecten vanuit de externe werking niet aan de orde. Ten westen grenst het plangebied aan de Groenblauwe mantel. Voor deze natuurzone geldt het 'ja, mits-principe'. Met de voorgenomen ontwikkeling is echter geen sprake van aantasting of verlies van de kernkwaliteiten, waardoor er geen noodzaak is voor een nadere uitwerking van het principe.